

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal det tekniske grundlag mv. for livsforsikringsvirksomhed samt ændringer heri anmeldes til Finanstilsynet senest samtidig med, at grundlaget mv. tages i anvendelse. I medfør af lovens § 20, stk. 3, skal de anmeldte forhold opfylde kravene i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed. I denne anmeldelse forstås ved livsforsikringselskaber: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato

23. december 2013

Livsforsikringsselskabets navn

PFA Pension

Overskrift

Livsforsikringsselskabet angiver en præcis og sigende titel på anmeldelsen.

PFA Plus – Priser, korrektionsfaktorer og erfaringstarifering

Resumé

Livsforsikringsselskabet skal udarbejde et resumé, der giver et fyldestgørende billede af anmeldelsen.

Denne anmeldelse vedrører alene PFA Plus.

Der introduceres en ny overordnet prisstruktur, hvor Grundpriser erstattes af Makropriser, som herefter korrigeres til Mikropriser. Prismodellen er endnu ikke færdigudviklet.

Makropriserne for dødsfaldsdækning og indbetalingssikring nedsættes med 20 pct. gennem en ny faktor, Generel prisjustering.

Listen af faktorer, som makropriserne for forsikringsdækninger og indbetalingssikring kan korrigeres med, opdateres og udvides til også at omfatte korrektioner for Udbetalingskarens (ved indbetalings-sikring).

Reglerne for erfaringstarifering og estimat for fremtidigt skadesniveau præciseres.

Lovgrundlaget

Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilket/hvilke nr. i lovens § 20, stk. 1, anmeldelsen vedrører.

Anmeldelsen sker i henhold til § 20, stk. 1, nr. 2 i lov om finansiel virksomhed.

Ikrafttrædelse

Livsforsikringsselskabet skal angive datoen for anmeldelsens ikrafttrædelse.

1. januar 2014

Ændrer følgende tidligere anmeldte forhold

Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilken tidligere anmeldelse eller hvilke tidligere anmeldelser denne anmeldelse ophæver eller ændrer.

Denne anmeldelse ændrer følgende anmeldelser:

- 'Teknisk grundlag for PFA Plus' af 8. oktober 2009
- "PFA Plus – Nye dækninger, udbetalingsrenter mv." af 30.8.2013.

Angivelse af forsikringsklasse

Livsforsikringselskabet skal angive, hvilken forsikringsklasse det anmeldte vedrører, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Anmeldelsen vedrører forsikringsklasse III.

Anmeldelsens indhold med matematisk beskrivelse og gennemgang af de anmeldte forhold

Livsforsikringselskabet skal angive anmeldelsens indhold med analyser, beregninger mv. på en så klar og præcis form, at de uden videre kan danne basis for en kyndig aktuars kontrolberegninger jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3.

Anmeldelsen vedrører alene PFA Plus, og afsnitsreferencerne nedenfor er til det tekniske grundlag for PFA Plus.

Afsnit 2.17.1 Prisberegning ændres fra

"Prisen for forsikringsdækninger og indbetalingssikring bygger på 1-årige naturlige præmier. Det gælder uanset, om priserne bygger på individuel beregning, eller om priserne bygger på gruppepriser i form af solidariske priser.

Både individuelle og solidariske forsikringspriser fastsættes med afsæt i en Grundpris, som korrigeres ud fra

- Erfaringstarifering
- Erhvervssammensætningen
- Forfald
- Merpris for risikooverskud

PFA Pension kan aftale en markedspris for forsikringsdækningerne og indbetalingssikringen med den enkelte virksomhedskunde, der er forskellig fra, hvad der fastsættes ud fra ovenstående. Vi kan samtidig aftale med den enkelte virksomhedskunde, at de betalte solidariske priser vil være gældende længere end et kalenderår."

til

"Prisen for forsikringsdækninger og indbetalingssikring bygger på 1-årige naturlige præmier. Det gælder uanset, om priserne bygger på individuel beregning, eller om priserne bygger på gruppepriser i form af solidariske priser.

Både individuelle og solidariske forsikringspriser fastsættes med afsæt i en Makropris, der er fastsat på bestandsniveau. Denne Makropris korrigeres på virksomhedsniveau, organisationsniveau eller lignende til en Mikropris ud fra

- Erfaringstarifering
- Erhvervssammensætning
- Forfald
- Merpris for risikooverskud
- Frivillige forsikringsdækninger
- Forsikringer uden opsparing
- Karensperiode (ved indbetalingssikring)

Makroprisen kan justeres via faktoren

- Generel prisjustering
-

PFA Pension kan aftale en pris for forsikringsdækningerne og indbetalingssikringen med den enkelte virksomhedskunde, der er forskellig fra, hvad der fastsættes ud fra ovenstående. Vi kan samtidig aftale med den enkelte virksomhedskunde, at de betalte solidariske priser vil være gældende længere end et kalenderår.”

Makropriser blev tidligere betegnet Grundpriser. Faktorerne ”Frivillige forsikringsdækninger”, ”Forsikringer uden opsparing” og ”Karensperiode (ved indbetalingssikring)” tilføjes med denne anmeldelse til listen over korrektionsfaktorer i afsnit 2.17.1. Heraf har de to førstnævnte, ”Frivillige forsikringsdækninger” og ”Forsikringer uden opsparing”, blot manglet på listen i afsnit 2.17.1, men har indgået i prisberegningen og har været anmeldt, jf. afsnit 2.17.6 og 2.17.7. Faktoren ”Karensperiode (ved indbetalingssikring)” har ligeledes indgået i prisberegningen, men har ved en fejl ikke været anmeldt, hvilket rettes med denne anmeldelse (se nyt afsnit 2.17.8 nedenfor). Faktoren ”Generel prisjustering” vedrørende makropriser er ny (se nyt afsnit 2.17.9 nedenfor).

Den nye prisstruktur er et første skridt imod en mere generel mikroprismodel på virksomheds-/organisationsniveau, som er under udvikling.

Afsnit 2.17.2 Erfaringstarifiering ændres fra

”Både individuel og solidariske Grundpriser korrigeres med en erfaringstarifieringsfaktor. Faktoren fastsættes ud fra et estimat af ordningens fremtidige skadesniveau. Metoden til estimering af det fremtidige skadesniveau afhænger af ordningens anciennitet i PFA Plus.

Der fastsættes en erfaringstarifieringsfaktor for hhv. forsikringsrisici knyttet til dødsfald og forsikringsrisici knyttet til tab af erhvervsevne, herunder indbetalingssikring.

Sammenhængen mellem estimeret fremtidigt skadesniveau (Θ) og erfaringstarifieringsfaktor (f_{erfa}) fremgår af satsbilag.

Uanset estimatet af det fremtidige skadesforløb kræver en erfaringstarifieringsfaktor mindre end $erfa\_grænse\_stor$, at der til erfaringstarifieringsgruppen er tilknyttet mere end $erfa\_store\_ordn$ medarbejdere.

Estimering af fremtidigt skadesniveau for nye grupper

Ordninger med mindre end ét års skadeshistorik i PFA Plus betragtes som nye ordninger. Gruppens fremtidige skadesniveau bliver vurderet ud fra skadesforløb fra sammenlignelige dødsfalds- og tabt erhvervsevnedækninger i PFA Pension eller anden leverandør, såfremt der er kendskab til et sådant.

- Grupper med mindst 2 års kendt skadeshistorik: Kendt skadesforløb danner grundlag for en vurdering af skadesniveauet på mellem $Ny\_erfa\_min\_sats\_kendt$ procent og $Ny\_erfa\_max\_sats\_kendt$ procent.
- Grupper med mindre end 2 års kendt skadeshistorik: Skadesniveauet vurderes til at ligge mellem $Ny\_erfa\_min\_sats$ procent og $Ny\_erfa\_max\_sats$ procent, afhængig af ordningens erhvervssammensætning.

Estimering af fremtidigt skadesniveau for eksisterende grupper

Når en ordning har opnået mindst ét års skadeshistorik i PFA Plus vil denne erfaring indgå i estimering af fremtidigt skadesniveau. Model for estimat af fremtidig skadesniveau ud fra erfaret skadesforløb vil blive anmeldt, inden den tages i anvendelse.”

---

til

”Solidariske Makropriser korrigeres med en erfaringstariferingsfaktor. Denne faktor fastsættes ud fra et estimat af en ordnings fremtidige skadesniveau. Modellen til estimering af det fremtidige skadesniveau afhænger af ordningens anciennitet i PFA Plus.

Der fastsættes en erfaringstariferingsfaktor for hhv. forsikringsrisici knyttet til dødsfald og forsikringsrisici knyttet til tab af erhvervsevne, herunder indbetalingssikring.

Fastsættelse af erfaringstariferingsfaktorer

Hvis ordningen ikke tidligere har haft forsikringsrisici knyttet til dødsfald/tab af erhvervsevne, sættes erfaringstariferingsfaktoren vedr. dødsfald/tab af erhvervsevne til 1 eller ud fra data fra en sammenlignelig gruppe i PFA.

- Hvis ordningen tidligere har haft forsikringsrisici knyttet til dødsfald/tab af erhvervsevne, men vi ingen oplysninger får om tidligere skader, sættes erfaringstariferingsfaktoren vedr. dødsfald/tab af erhvervsevne til 1,1.
- Hvis vi har oplysninger om tidligere skader regnes egen skadesprocent som forholdet mellem de faktiske antal skader og det forventede antal skader. Har ordningen været frivillig korrigeres forventede antal skader med et tillæg på 20 %. Det forventede antal skader regnes normalt ud fra de senest anmeldte intensiteter som anvendes til prisberegningen og er angivet i bilag ”Sætser vedrørende ”Dækninger” og generelle sætser” til teknisk grundlag for PFA Plus. Der ses på antal skader for de seneste op til 5 år. Vi anvender en Bühlmann-Straub model med kredibilitetsvægten z til beregning af den estimerede fremtidige skadesprocent:

Den estimerede fremtidige skadesprocent regnes som

$$\text{Sk-pct-model} = Z * \text{Sk-pct-egen} + (1-Z) * 0,95,$$

hvor Z følger af skemaet i afsnit 5.2.

Erfaringstariferingsfaktoren f_{erfa} bestemmes som

$$f_{\text{erfa}} = \text{Sk-pct-model}/0,95,$$

rundet op til nærmeste 0,05.

Faktoren er som udgangspunkt minimum 0,5 og maksimum 2,0, men kan afvige herfra, hvis det aktuarmæssigt vurderes mere retvisende. Hvis antallet i ordningen er under 500 og det forventede antal skader over 3 år er mindre end 1, sættes faktoren til 1.”

Nyt afsnit ”2.17.8 Karensperiode (ved indbetalingssikring)

Der er mulighed for at korrigere den solidariske Makropris med en faktor, der afhænger af, hvor lang karensperioden er, dvs. perioden fra nedsættelse af erhvervsevnen i dækningsberettiget grad til påbegyndelse af indbetaling via indbetalingssikring.

Der er mulighed for en karensperiode på 3 mdr. ($k_{\text{[tae]}}=0,25$), 6 mdr. ($k_{\text{[tae]}}=0,50$) og 12 mdr. ($k_{\text{[tae]}}=1$).

Satsen $f^{k_{\text{[tae]}}}$ for karensfaktoren fremgår af satsbilag afsnit 5.2.”

Nyt afsnit ”2.17.9 Generel prisjustering

Der er mulighed for at korrigere Makroprisen med en generel prisjustering. Prisjusteringen er afhængig af, om prisen vedr. forsikringsrisici er knyttet til dødsfald eller knyttet til indbetalingssikring.

Satserne $f^{pkor\{tae\}}$ og $f^{pkor\{død\}}$ for prisjusteringsfaktorerne, der indgår som multiplikationsfaktorer i prisen, fremgår af satsbilag afsnit 5.2."

Som det fremgår af tabellen med disse faktorer nedenfor, sættes de begge til 0,8, hvilket medfører en prisreduktion på 20 pct. for såvel dækninger knyttet til dødsfald som dækninger knyttet til indbetalingssikring.

I afsnit 5.2 udgår de eksisterende tabeller med priskorrektionsfaktorer for erfaringstarifiering og satser til erfaringstarifiering af nye gruppe. Følgende nye tabeller indsættes:

Kredibilitetsfaktor til erfaringstarifiering	
Antal medarbejdere	Z
[0;250[	0,30
[250;500[	0,50
[500;1.000[	0,60
[1.000;2.000[	0,70
[2.000;-	0,90

Faktor for Karensperiode (ved indbetalingssikring)		
$f^{k\{tae\}}$	$k\{tae\}$	
	0,25	1,124
	0,50	1,071
	1	1,000

Faktor for Generel prisjustering	
$f^{pkor\{tae\}}$	0,8
$f^{pkor\{død\}}$	0,8

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Der er ingen juridiske konsekvenser for forsikringstagerne i forbindelse med de beskrevne ændringer.

Redegørelse for de økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de økonomiske konsekvenser for de enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, og stk. 3-5.

Ny prisstruktur

Føreløbig er der blot indført nogle nye betegnelser. Essentielt er der ikke ændret nævneværdigt på prisstrukturen.

Prisreduktioner

Reduktionen af forsikringspriserne betyder, at forsikringstagerne skal betale mindre for forsikringsdækningerne, således at en større del af indbetalingerne går til opsparing. Datagrundlaget består af de seneste års konstaterede risikoresultater.

Erfaringstarifiering

Der er altovervejende tale om en præcisering og forenkling af de tidligere anmeldte regler. Der er ingen umiddelbare konsekvenser for forsikringstagerne. Der ligger ikke noget datagrundlag til grund for denne del af anmeldelsen.

Faktor til priskorrektion

Faktoren Generel prisjustering er indført for på en nem måde rent teknisk at foretage de anmeldte prisreduktioner. Faktoren Karensperiode (ved indbetalingssikring) sikrer, at Makropriserne korrigeres på en rimelig måde for karensperioder mindre en 12 måneder. Der ligger ikke noget datagrundlag til grund for denne del af anmeldelsen.

De anmeldte regler er betryggende og rimelige.

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for livsforsikringsselskabet

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for livsforsikringsselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 7. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor. Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6, stk. 1.", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Der er ingen juridiske konsekvenser for forsikringsselskabet i forbindelse med de beskrevne ændringer.

Redegørelse for de økonomiske og aktuariemæssige konsekvenser for livsforsikringsselskabet

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de økonomiske og aktuariemæssige konsekvenser for livsforsikringsselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre for herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og stk. 6-7.

Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6, stk. 1", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Der henvises til Redegørelse i henhold til § 6, stk. 1.

Navn

Angivelse af navn

Anne Brøeng

Dato og underskrift

23. december 2013

Navn

Angivelse af navn

Peter Holm Nielsen

Dato og underskrift

23. december 2013